

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี

ภายใต้โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
กิจกรรม ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

คำนำ

รายงานผลการถอดบทเรียนฉบับนี้จัดทำขึ้น ภายใต้โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการปฏิบัติองค์ความรู้ และประสบการณ์ ที่ได้รับการดำเนินการกิจกรรมการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอสระโบสถ์ การถอดบทเรียนนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึง ความสำเร็จที่เกิดจากการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ มาปรับใช้ในกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร ตลอดจนแนวทาง การจัดการที่ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง และความยั่งยืนของชุมชน การบูรณาการองค์ความรู้ตามหลักวิชาการ ประสบการณ์การทำงาน และการมีส่วนร่วมของเกษตรกร ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ รายงานฉบับนี้ยังเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมแก่เกษตรกรในชุมชน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร นักวิชาการ และผู้ที่สนใจ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา กิจกรรมการเกษตร การวางแผนการผลิตการแปรรูปเพิ่มมูลค่า และการตลาดสินค้าเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเกษตรอำเภอสระโบสถ์ ขอขอบคุณทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเกษตรกรต้นแบบ ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลการลงพื้นที่ศึกษา และถ่ายทอดประสบการณ์อย่างเต็มที่ ทำให้การจัดทำรายงานฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในอาชีพของเกษตรกร และพัฒนาชุมชนให้เติบโตอย่างยั่งยืนต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอสระโบสถ์

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรกรต้นแบบ	๑
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	๒
ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	๘
ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน	๒๓
ภาคผนวก	๒๔

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๘ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายจุน อินทร์วิสัย
๒. เลขประจำตัวประชาชน [REDACTED]
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๙๐/๑ ม. ๑ ต. หุ่งท่าช้าง อ. สระโบสถ์ จ. ลพบุรี
โทรศัพท์ : ๐๘๐-๐๑๖๖๖๔๙ Facebook - Line : ๐๘๔-๙๗๘๘๙๐๒
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๐๗
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย
สถาบันการศึกษา การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
คณะ/สาขาวิชา สามัญ
๖. อาชีพปัจจุบัน
 - ☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
 - ☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๒๐๐,๐๐๐ บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าว

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ข้าว)

เป็นแปลงเรียนรู้สาธิตปลูกข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕ ที่มีการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ วิธีการจัดการแปลงในรูปแบบใหม่ ๆ เข้ามาประยุกต์ใช้ในการทำนา เช่น การวิเคราะห์ดินก่อนการใส่ปุ๋ยข้าว การใช้สารชีวภัณฑ์ในการกำจัดแมลง ศัตรูพืช การจัดการระบบน้ำ และมีการบริหารจัดการพื้นที่การเกษตรอย่างยั่งยืน (โคก หนอง นา) และยังเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่มีความสนใจ

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๕ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑. ฐานเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง : เศรษฐกิจพอเพียง คือปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ฯ ทรงชี้แนวทางการดำเนินชีวิตให้แก่ปวงชนชาวไทย โดยความพอเพียง ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ภายใต้เงื่อนไขมีความรู้ และคุณธรรม

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒. การจัดการดินและปุ๋ย : มีการเก็บตัวอย่างดินเพื่อตรวจวิเคราะห์ดิน เพื่อลดต้นทุนการผลิตด้วยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓. การจัดการศัตรูพืชที่เหมาะสม : การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) คือการเลือกวิธีควบคุมศัตรูพืชที่มีอยู่อย่างรอบคอบ แล้วนำมาผสมผสานกันอย่างเหมาะสมในการลดปริมาณศัตรูพืช และคงไว้ซึ่งระดับการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอย่างคุ้มค่าและลดหรือหลีกเลี่ยงอันตรายที่อาจเกิดกับมนุษย์

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า : ระบบให้น้ำที่เกษตรกรนิยมใช้มี ๒ วิธี คือ ๑.ระบบสปริงเกอร์ เหมาะสำหรับพื้นที่ที่มีน้ำในปริมาณมาก ลงทุนสูง แต่ดูแลง่ายกว่าแบบน้ำหยด ๒.ระบบน้ำหยดเหมาะกับพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำจำกัด แต่ต้องมีการดูแลท่อหรือสายยางนั้นไม่ให้เกิดการอุดตัน

ฐานการเรียนรู้ที่ ๕. ฐานเรียนรู้ตรวจบัญชีสหกรณ์ : การทำบัญชี คือการจัดบันทึก ข้อมูลเกี่ยวกับเงื่อนไขปัจจัยในการดำรงชีวิตของตัวเอง และภายในครอบครัว ชุมชน รวมถึงประเทศ ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกจะเป็นตัวบ่งชี้อดีต ปัจจุบัน และอนาคตของชีวิตของตนเอง สามารถนำข้อมูลอดีตมาคาดการณ์สถานการณ์ปัจจุบันและอนาคตได้

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๑๐ หลักสูตรประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๖ หลักสูตร ประกอบด้วย

การลดต้นทุน - เพิ่มผลผลิต, การจัดทำบัญชีครัวเรือน, มาตรฐานสินค้าเกษตร, การลดต้นทุน, โรคและแมลงศัตรูพืช, การปรับปรุงบำรุงดิน

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

เศรษฐกิจพอเพียง, เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรผสมผสาน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า, เทคโนโลยีการผลิตข้าว

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก.

หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. คือ หลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรผสมผสาน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้เกษตรกรที่สนใจเข้ามาศึกษาการบริหารจัดการพื้นที่ตามหลักเกษตรพอเพียงโดยยึดหลัก ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข มุ่งเน้นให้ประชาชนและสังคมดำรงชีวิตอย่างยั่งยืน โดยเน้นการพึ่งพาตนเองอย่างเหมาะสม ไม่ประมาท และมีภูมิคุ้มกันต่อความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ หลักการสำคัญ คือ "พอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน" โดยมีเงื่อนไขของความรู้และคุณธรรม โดยในหลักสูตรจะมีการแบ่งพื้นที่ตามหลักของเกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรผสมผสาน ให้ผู้สนใจเข้ามาศึกษาในแต่ละพื้นที่ที่ได้แบ่งไว้ได้ โดยมีรูปแบบการถ่ายทอดความรู้ด้วยการบรรยาย และการนำเกษตรกรผู้สนใจเข้าร่วมศึกษาดูงานและสร้างเวทีแลกเปลี่ยนในพื้นที่จริง

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอสระโบสถ์ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด ด้วยการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่และ ศพก. ระดับจังหวัด จำนวน ๔ ครั้ง ในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยศูนย์ ฯ ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน ศพก. ผ่านการประชุมทั้งรูปแบบ Online และ Onsite

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอสระโบสถ์มีแผนการพัฒนา ศพก. และแผนการเสริมสร้างการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรผู้นำ โดยมีเกษตรกรเข้ารับบริการอย่างสม่ำเสมอ ดังนี้

อำเภอ.....สระโบสถ์..... จังหวัด.....ลพบุรี..... ประจำปีงบประมาณ 2568

ชื่อเกษตรกรต้นแบบนายจน อินทร์วิสัย..... สินค้าหลักข้าว.....

จุดเด่น1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. เทคโนโลยีการผลิตข้าว.....

[illegible]

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจในการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการ เริ่มต้นจากการทำการเกษตรโดยทำตามรูปแบบที่บรรพบุรุษทำตามกันมาใช้สารเคมี โดยปราศจากความรู้และความเข้าใจ ไม่มีการวางแผนการจัดการการเพาะปลูกที่ดี ส่งผลต่อรายจ่ายที่เพิ่มมากขึ้น และทำให้รายรับลดลงไปด้วย นอกจากนี้ยังส่งผลเสียต่อสุขภาพในระยะยาว ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นแรงบันดาลใจทำให้ทางเกษตรกรอยากจะศึกษาหาความรู้ทางด้านวิชาการเพื่อนำมาปรับใช้เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และส่งผลดีต่อสุขภาพ ประจวบกับเป็นช่วงที่ทางสำนักงานเกษตรอำเภอได้มีโครงการต่าง ๆ เข้าไปสู่ชุมชน จึงทำให้เกษตรกรรับความรู้และพัฒนาสู่เกษตรกรต้นแบบได้

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาในการผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรม คือเรื่องของรายจ่ายที่มากขึ้นจากการทำการเกษตรโดยปราศจากการวางแผนและความรู้ รายรับที่น้อยลงจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นและปริมาณผลผลิตที่ลดลง สภาพอากาศที่เปลี่ยนไป และสุขภาพของเกษตรกรที่แย่ลงจากการทำการเกษตรโดยขาดความรู้ความเข้าใจในหลักของวิชาการด้านสารเคมี ต่าง ๆ และการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร

การลดต้นทุนการผลิต โดยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีการเกษตรด้านการปลูกข้าวมาใช้ ด้วยการหยอดข้าวแบบแห้ง ซึ่งสามารถช่วยลดปริมาณเมล็ดพันธุ์ที่ใช้ต่อไร่ได้โดยปกติการหว่านแห้งจะใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวอยู่ที่ ๓๐ Kg ต่อไร่ แต่การหว่านแห้งใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวเพียง ๑๗ Kg ต่อไร่ ประหยัดเมล็ดพันธุ์ได้มากถึง ๑๓ Kg ต่อไร่ นอกจากนี้การหยอดแห้งยังช่วยให้การดูแลรักษาแปลงข้าวทำได้ง่ายขึ้น ลดการระบาดของแมลงศัตรูข้าว

๒) ขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตร

ขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตร การหยอดข้าวแบบแห้ง โดยเริ่มต้นจากการเตรียมแปลงปลูกด้วยการไถจวน และ ไถพรวน โดยให้ดินมีความชื้นพอสมควร หลังจากนั้นไม่ต้องนำน้ำเข้าแปลง จากนั้นจึงทำการหยอดเมล็ดข้าวด้วยเครื่องหยอดเมล็ดข้าวติดท้ายรถแทรกเตอร์ จากนั้นรอให้ข้าวงอกแล้วจึงนำน้ำเข้านา

- ๓) ขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ
การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินมีขั้นตอนดังนี้
๑. เก็บตัวอย่างดินจากแปลงเพื่อนำไปวิเคราะห์ธาตุอาหารตามวิธีการที่ถูกต้อง
 ๒. ส่งตัวอย่างดินไปวิเคราะห์ที่ห้องปฏิบัติการ เพื่อตรวจสอบปริมาณธาตุอาหารหลัก (N, P, K) และความเป็นกรด-ด่างของดิน
 ๓. นำผลการวิเคราะห์ดินที่ได้มาเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานที่กำหนดไว้สำหรับพืชแต่ละชนิด และพิจารณาถึงความต้องการธาตุอาหารของพืชในแต่ละช่วงการเจริญเติบโต
 ๔. คำนวณปริมาณปุ๋ยที่ต้องการใช้ โดยพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ดิน ความต้องการธาตุอาหารของพืช และชนิดของปุ๋ยที่ใช้.
 ๕. ใส่ปุ๋ยตามปริมาณที่คำนวณได้ โดยอาจแบ่งใส่หลายครั้งตามความเหมาะสมของพืชและระยะการเจริญเติบโต

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต

- ๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้
- ๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย
 - ข้าว พื้นที่ปลูก จำนวน ๑๑ ไร่
- ๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก. มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)
- ๑) สินค้า ข้าว มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ไถดะ	เป็นเงิน ๓๐๐ บาท/ไร่
๑.๒) ไถพรวน (Rotary)	เป็นเงิน ๒๕๐ บาท/ไร่
๑.๓) ค่าปุ๋ย	เป็นเงิน ๒๓๐ บาท/ไร่
๑.๔) ค่าจ้างใส่ปุ๋ยข้าว	เป็นเงิน ๖๐ บาท/ไร่
๑.๕) น้ำมันสูบน้ำ	เป็นเงิน ๓๐๐ บาท/ไร่
๑.๖) ยากำจัดวัชพืช	เป็นเงิน ๑๐๐ บาท/ไร่
๑.๗) จ้างฉีดยากำจัดวัชพืช	เป็นเงิน ๖๐ บาท/ไร่
๑.๘) ค่าจ้างเกี่ยวข้าว	เป็นเงิน ๖๐๐ บาท/ไร่
๑.๙) ค่าขนส่ง	เป็นเงิน ๑๐๐ บาท/ไร่

- ๑.๑๐) ค่าแรง เป็นเงิน ๑๓๕ บาท/ไร่
 รวมต้นทุนการผลิต ๒,๑๓๕ บาท/ไร่
 รายได้ ๖,๐๐๐ บาท/ไร่
 ๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรต้นแบบ มีดังนี้
- ๑) รายได้รายสัปดาห์
 ได้จากการจำหน่ายกล้วย
 เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๓๐๐ บาท/สัปดาห์
 - ๒) รายได้รายเดือน
 ได้จากการจำหน่ายกล้วย
 เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๑,๒๐๐ บาท/เดือน
 - ๓) รายได้รายปี
 ได้จากการจำหน่ายข้าว และกล้วย
 เฉลี่ยรายได้ปีละ ๑๒,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ

ประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร ที่เกิดกับตัวเองคือสามารถลดต้นทุนในการทำการเกษตร โดยนำเทคโนโลยีต่างๆมาปรับใช้ สามารถบริหารต้นทุน การเพาะปลูกได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิตทางการเกษตรได้อย่างมากเพิ่มรายรับ ให้ครัวเรือนคุณภาพชีวิตดีขึ้น สุขภาพของเกษตรกรดีขึ้นเนื่องจากลดการใช้สารเคมีในการทำการเกษตร ประโยชน์ ที่เกิดกับชุมชนเมื่อชุมชนได้เข้ามาศึกษาเทคโนโลยีและนวัตกรรม/เทคโนโลยีและนำมาปรับใช้ในการเกษตร ทำให้ทางชุมชนเกิดการพัฒนาในวงกว้างชุมชนมีรายรับที่มากขึ้น รายจ่ายในการทำการเกษตรลดลง สุขภาพ ของเกษตรกรและผู้คนในชุมชนดีขึ้น เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่มีประโยชน์ให้เก้กัน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม หรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การไถกลบตอซังหลังจากทำการเพาะปลูกข้าวเสร็จ เป็น หลังจากการเก็บเกี่ยวข้าวจะทิ้ง ฟางข้าวและตอซังไว้ในพื้นที่ของเกษตรกร เพื่อเป็นการคลุมผิวหน้าดิน จากนั้นเมื่อเข้าสู่ต้นฤดูฝนประมาณ ปลายเดือนเมษายน หรือต้นเดือนพฤษภาคม ทำการเตรียมดินพร้อมกับการไถกลบตอซังและฟางข้าว แล้วปฏิบัติ เช่นเดียวกับในเขตชลประทาน โดยทำการปล่อยน้ำเข้านาให้ระดับน้ำท่วมวัสดุที่ไถกลบ หลังจากนั้นใส่ปุ๋ยอินทรีย์

น้ำ ในพื้นที่ ๑ ไร่ ใช้อัตรา ๕ ลิตร โดยให้เจือจางกับน้ำ ๑๐๐ ลิตร ก่อนราดลงในแปลงนาข้าว หมักทิ้งไว้ประมาณ ๒ สัปดาห์ เพื่อให้ตอซังข้าวเกิดการย่อยสลาย แล้วจึงทำเทือกเตรียมแปลงพร้อมที่จะปลูกข้าวต่อไป ซึ่งเป็นการ ช่วยลดการเผาตอซังข้าวลดการเกิดมลภาวะทางอากาศและการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้มาก และยังเกิดประโยชน์ ต่อสภาพดินของเกษตรกรอีกด้วย

การอัดฟาง หลังจากเกษตรกรเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จแล้วสิ่งที่เหลืออยู่ในนาข้าวก็คือตอซัง และฟางข้าว สำหรับตอซังเกษตรกรจะทำการไถกลบ ส่วนฟางข้าวเกษตรกรจะทำการอัดฟางข้าว การอัดฟาง คือ การนำฟางข้าวหรือวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอื่นๆ มาอัดเป็นก้อนเพื่อสะดวกในการจัดการ ขนส่ง และนำไปใช้ประโยชน์ต่าง ๆ เช่น อาหารสัตว์, วัสดุคลุมดิน, หรือเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรม. การอัดฟางสามารถทำได้โดยใช้เครื่องอัดฟาง ซึ่งมีทั้งแบบอัดก้อนกลมและก้อนเหลี่ยม. ซึ่งมีการรวมกลุ่มกันของชุมชนช่วยกันอัดฟาง และรับจ้างอัดในชุมชน เป็นแหล่งรายได้เสริมของเกษตรกรและยังช่วยในเรื่องของการลดการเผาในพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกรลดการสร้างมลภาวะทางอากาศและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

กิจกรรมการทำนาของทาง ศพก. มีการทำนาโดยมีเทคนิคการจัดการน้ำแบบเปียกสลับแห้ง การทำนาเปียกสลับแห้ง คือ การทำนาโดยควบคุมระดับน้ำในแปลงนาให้มีช่วงน้ำขัง กับช่วงน้ำแห้งสลับกัน ในช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้รากและลำต้นของต้นข้าวแข็งแรงขึ้น เนื่องจากดินและรากได้รับอากาศพอ ก็สามารถดูดปุ๋ยได้ดีขึ้น ทำให้ลดการใช้ปุ๋ย นอกจากนี้ยังสามารถประหยัดน้ำได้สูงสุด ๕๐% ลดต้นทุน ๘-๑๓ % และลดการปลดปล่อยก๊าซมีเทน ๘๐ %

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

หลังจากที่เกษตรกรได้ทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก.หลัก อย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จนถึงปัจจุบันเกษตรกรต้นแบบมีความรู้ความเข้าใจในข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่มากขึ้นเป็นอันมาก สามารถจะช่วยเหลือชุมชนในการแก้ปัญหาและให้ความรู้ด้านการเกษตรแก่ชุมชน กล่าวคือ เมื่อเกษตรกรมีปัญหาด้านการเกษตรจะเข้ามาปรึกษาทางศพก. และเมื่อเกษตรกรต้นแบบได้ลงพื้นที่ติดตามแก้ไขปัญหาให้ชุมชนต่อเนื่อง ยิ่งทำให้ตัวเกษตรกรต้นแบบ สามารถทราบและเข้าใจข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่ได้มากขึ้นจากการลงพื้นที่จริง นอกจากนี้ยังได้รับความรู้เรื่องพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่จากการเข้าร่วมอบรมและประชุมร่วมกับหน่วยงานของรัฐในฐานะ ศพก. ทำให้ได้ทราบข้อมูลด้านการเกษตรของพื้นที่มากยิ่งขึ้น

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศพก. ให้บริการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ ในหลาย ๆ หลักสูตร ดังนี้ หลักสูตรเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและ เกษตรทฤษฎีใหม่, การลดต้นทุน - เพิ่มผลผลิต, การจัดทำบัญชีครัวเรือน, มาตรฐานสินค้าเกษตร, โรคและแมลงศัตรูพืช, การปรับปรุงบำรุงดิน, การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า, เทคโนโลยีการผลิตข้าว ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ที่มีความสนใจในหลักสูตรเรียนรู้ดังกล่าว นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่สำหรับจัดอบรมให้แก่เกษตรกร โดยที่หน่วยงานภาครัฐต่างๆสามารถมาร่วมบูรณาการใช้สถานที่ เป็นจุดให้บริการได้

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไข้ปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไข้ปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

นายจุน อินทร์วิลัย สามารถทำหน้าที่ เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไข้ปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ ตั้งแต่การผลิต การบริหารจัดการ จนถึงการตลาด รวมถึงสามารถรับเรื่องร้องเรียนจากเกษตรกรในพื้นที่ และแนะนำการแก้ไข้ปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี และเป็นตัวกลางในการประสานงานกับหน่วยงานของทางรัฐบาลในการให้ความช่วยเหลือ การกระจายข่าวสาร ให้เกษตรกรทราบ

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศพก.และ นาย จุน อินทร์วิลัย เกษตรกรต้นแบบ มีการให้บริการข่าวสารทางการเกษตร และด้านวิชาการเกษตร ผ่านการเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานต่างๆของทางกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อนายจุน อินทร์วิลัย ได้รับข้อมูลจากการประชุมกับหน่วยงาน จะมาแจ้งให้เกษตรกรในชุมชนทราบ นอกจากนี้ยังมีการทำสื่อต่าง ๆ ไว้สำหรับเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและข้อมูลทางวิชาการให้เกษตรกร ภายใน ศพก.

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชนหรือหน่วยงานในพื้นที่

มีการบูรณาการกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ และหน่วยงานต่างๆ เข้ามาใช้สถานที่เพื่อถ่ายทอดความรู้อย่างสม่ำเสมอ

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร มีการประสานงานกับส่วนราชการทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อดำเนินกิจกรรมของ ศพก. ได้แก่

- คณะศึกษาดูงานจากภายในอำเภอ

- กรรมการปกครอง

- เกษตรและสหกรณ์จังหวัดลพบุรี

- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

- สถานีพัฒนาที่ดิน

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่

๔.๑.๖ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) **อย่างไรบ้าง**

นายจุน อินทร์วิลัย เป็นผู้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ จนเกิดประโยชน์ต่อชุมชน ได้จนได้รับเลือกให้เป็นประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีความตั้งใจจะใช้พื้นที่ทำเกษตรถวายเป็นพุทธบูชา รัชกาลที่ ๙ โดยเริ่มปรับปรุงบำรุงดินโดยปลูกปอเทือง เพื่อเป็นปุ๋ยพืชสดก่อนเริ่ม ทำการเกษตร เพื่อเป็นการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต นำความรู้ มาใช้ในการพัฒนา การทำเกษตรของตนเองและขยายผลให้กับเกษตรกรในชุมชน นายจุน อินทร์วิลัย สามารถทำหน้าที่ เป็นวิทยากร ถ่ายทอดองค์ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในอาชีพการเกษตรตั้งแต่การผลิต การบริหารจัดการ จนถึงการตลาด ที่ประสบความสำเร็จ และได้รับการยอมรับเป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ ในชุมชนโดยมีเกษตรกร ทั้งในพื้นที่และเกษตรกรในชุมชนใกล้เคียงเข้ามาศึกษาดูงานนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติ เช่น การปรับปรุงดิน ด้วยปุ๋ยพืชสด การผลิตข้าวปลอดภัย การป้องกัน กำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน การทำปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพจากมูลสุกรนายจุน อินทร์วิลัย เป็นผู้มีความมานะ อุสาหะ พยายามเรียนรู้ด้วยตนเองเสมอผ่านช่องทาง และหน่วยงานต่าง ๆ และนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาตนเอง และถ่ายทอดความรู้แก่ผู้อื่นอยู่เสมอ

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนา
ด้านเกษตรในชุมชน

๑. ได้มีส่วนร่วมผลักดันการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนในท้องถิ่น การเป็น ศพก.
ทำให้มีโอกาสใช้ความรู้ ความสามารถ มาช่วยส่งเสริมให้เกษตรกรในชุมชนพัฒนาวิธีการผลิต ลดต้นทุน
เพิ่มผลผลิต และสร้างรายได้ที่มั่นคง

๒. ภูมิใจที่ได้เป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นแรงบันดาลใจให้กับเกษตรกรรายอื่น สามารถ
เป็นต้นแบบในการพัฒนาเกษตรกรอย่างมีระบบ และเห็นการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในการทำกิจกรรม
ด้านการเกษตรที่สามารถนำความรู้ไปปรับใช้จริง

๓. มีส่วนช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนสำคัญ
ในการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

๑. เป็นผู้นำทางการในฐานะประธาน ศพก. อย่างมีบทบาท โดยได้รับความไว้วางใจจากหน่วยงานและเกษตรกร เป็นตัวแทนในการบริหาร จัดกิจกรรม ถ่ายทอดความรู้ และเป็นจุดเชื่อมโยงกับหน่วยงานภาครัฐ เช่น หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒. เป็นผู้นำไม่เป็นทางการ ที่ชุมชนให้การยอมรับ แม้เกษียณจากตำแหน่งทางราชการ ก็ได้รับการยอมรับจากเกษตรกรในฐานะผู้นำทางความคิด ผู้ประสานงาน และผู้ช่วยเหลือในยามจำเป็น

๓. เป็นแรงผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ มีบทบาทกระตุ้นให้ชุมชนเกิดการตื่นตัวทางการเกษตร พัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ จนสามารถรวมกลุ่มให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิตสินค้าเกษตรในรูปแบบที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

๑. การเสียสละเวลาและแรงกายเพื่อส่วนรวมอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้จะมีงานส่วนตัวมาก แต่ก็ทุ่มเทเวลาทำกิจกรรมของ ศพก. และงานในชุมชนอย่างเต็มที่ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อพี่น้องเกษตรกรและชุมชน

๒. ยินดีแบ่งปันความรู้และประสบการณ์อย่างไม่หวงวิชา เปิดแปลงให้เยี่ยมชม ให้คำปรึกษา และให้ความรู้แก่ผู้สนใจ โดยไม่คำนึงถึงผลตอบแทนส่วนตัว

๓. ใช้ทรัพยากรของตนเองเพื่อประโยชน์สาธารณะ ในหลายกิจกรรม ได้ลงทุนส่วนตัวเพื่อปรับปรุงพื้นที่ หรือจัดกิจกรรมให้กับชุมชน เพื่อให้การเรียนรู้เกิดผลจริงจังและยั่งยืน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ขยัน ซื่อสัตย์ อุตุน“

ในบทบาทของประธาน ศพก.การทำงานด้วยความ ขยัน ซื่อสัตย์ อุตุน คือการเป็นผู้นำที่ขยัน ช้นแข็ง เข้มแข็ง พุดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กับเกษตรกรอยู่เสมอ เพื่อรับฟังปัญหาและความต้องการอย่างแท้จริง ต้องทำหน้าที่เป็นแบบอย่าง ทั้งด้านการดำเนินชีวิต การจัดการศูนย์ฯ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการเกษตร ที่เหมาะสม เพื่อให้เกษตรกรในชุมชนเห็นภาพที่เป็นรูปธรรมและเชื่อมั่นในการเปลี่ยนแปลง รวมถึงการวางแผน กิจกรรม ถ่ายทอดองค์ความรู้ และพัฒนาหลักสูตรอบรม ให้ทันสมัยและตรงกับความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ การผลักดันให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือ ทั้งกับหน่วยงานรัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา ถือเป็นการเตรียมความพร้อมในวันนี้ เพื่อความยั่งยืนของวันหน้า

ในฐานะประธาน ฯ ต้องกล้าคิด กล้าทำ และกล้านำความเปลี่ยนแปลงต้องมีความซื่อสัตย์ ในการทำกิจการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือในการเป็นผู้นำต้องมีความอดทน พร้อมเรียนรู้ด้วยความขยัน อุตุน เพื่อให้ทันการเกษตรสมัยใหม่ แม้เจออุปสรรคหรือข้อจำกัด ต้องมองหาวิธีการแก้ไขที่สร้างสรรค์ โดยไม่ย่อท้อ ต่อปัญหา เพราะทุกวันคือโอกาสในการพัฒนา การมีเป้าหมายชัดเจนในแต่ละวัน จะช่วยให้การทำงานมีทิศทาง ที่ชัดเจน และสามารถประเมินผลความก้าวหน้าได้อย่างเป็นรูปธรรม

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย

- นายศิริพจน์ จำยเจริญ	เกษตรอำเภอสระโบสถ์
- นางสาวสาวิตรี ทิมทับ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- นายกฤติชน ตียาพันธ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นางสาวชนิกานต์ หาญกลับ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
- นายจักรกริช ใจตรงกล้า	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

๒.๑ การจัดเก็บและการบันทึกข้อมูล โดยสอบถามข้อมูลจาก แบบรายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกร การลงพื้นที่จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถอดบทเรียนในพื้นที่ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

๑) วางแผนกำหนดเป้าหมายหรือประเด็นที่จะถอดบทเรียน

๒) รวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๓) วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์สาเหตุของความสำเร็จหรือความล้มเหลว

๔) จัดทำเอกสารหรือสื่อถอดบทเรียน สรุปเป็นรายงาน

๕) นำเสนอผลการถอดบทเรียนในที่ประชุม หรือผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อแลกเปลี่ยนให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในองค์กรหรือกลุ่มเป้าหมาย

๒.๒. เครื่องมือที่ใช้ถอดบทเรียน ได้แก่ Mind Mapping แผนภาพความคิด ใช้เชื่อมโยงประเด็นสำคัญ และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ ศพก. การแลกเปลี่ยนและจับองค์ความรู้ ใช้วิธีสัมภาษณ์ - ตอบ ประชุมกลุ่มย่อย เพื่อรวบรวมประสบการณ์และบทเรียนจากประธาน ศพก.และผู้ที่เกี่ยวข้อง

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

๑. การบันทึกข้อมูลไม่เป็นระบบและขาดความต่อเนื่อง เกษตรกรมักบันทึกข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือไม่สม่ำเสมอ ทำให้การวิเคราะห์ผลและการเปรียบเทียบ ต่าง ๆ ไม่มีความแม่นยำ

ข้อเสนอแนะ - พัฒนาระบบบันทึกข้อมูลดิจิทัลที่ใช้งานง่าย เช่น แอปพลิเคชันสมาร์ทโฟน พร้อมการฝึกอบรมและติดตามอย่างต่อเนื่อง

๒. ข้อจำกัดด้านเวลาและการเข้าถึงพื้นที่ ทำให้การติดตามผลไม่ครอบคลุมรอบการผลิต การลงพื้นที่ถอดบทเรียนเป็นแบบครั้งเดียวหรือระยะสั้น ไม่สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงตลอดฤดูกาล/รอบการผลิต

ข้อเสนอแนะ - วางแผนการลงพื้นที่แบบระยะยาวครอบคลุมทุกช่วงการผลิต และถอดบทเรียนในทุกระยะการผลิต

ภาคผนวก

ทำเนียบศูนย์หลัก ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) / ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) / ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน

สินค้าหลัก : ข้าว

สถานที่ตั้งศูนย์เครือข่าย : เลขที่ ๙๐/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลทุ่งท่าช้าง อำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี

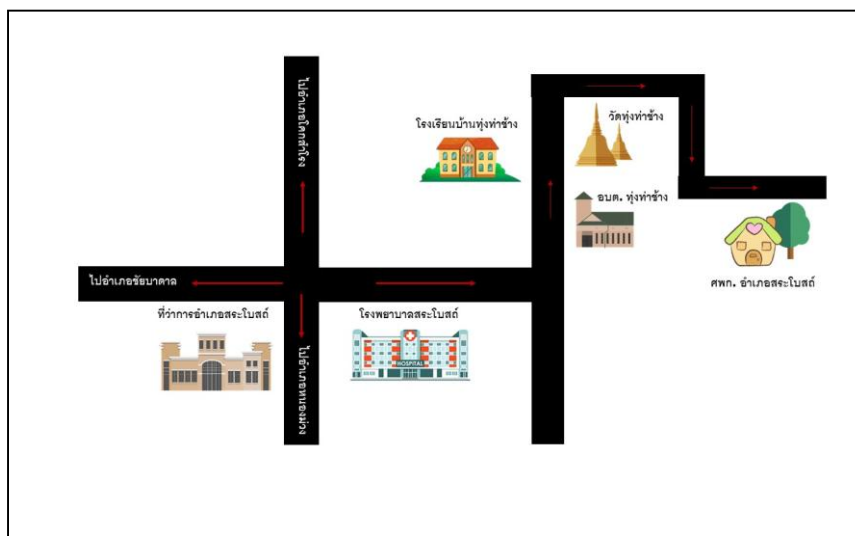
พิกัด : Latitude : 15.183437 Longitude : 100.823663

X : 695918

Y : 1679432

Zone 47P

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายจุน อินทร์วิลัย อายุ ๖๑ ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ ๙๐/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลทุ่งท่าช้าง อำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘ ๐๑๑๖ ๖๖๔๔, ๐๘ ๔๔๗๘ ๘๙๐๒

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : เทคโนโลยีการลดต้นทุน-เพิ่มผลผลิตข้าว

การนำไปใช้ประโยชน์ : การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การใช้สารชีวภัณฑ์และน้ำหมักชีวภาพ การใช้เครื่องหยอดข้าว โดรนการเกษตร ระบบพลังงานแสงอาทิตย์ และการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าว

หลักสูตรการเรียนรู้ :

๑. หลักสูตรบังคับ เศรษฐกิจพอเพียง
๒. หลักสูตรหลัก การลดต้นทุน - เพิ่มผลผลิต, การจัดทำบัญชีครัวเรือน, มาตรฐานสินค้าเกษตร, โรคและแมลงศัตรูพืช
๓. หลักสูตรเสริม การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

ฐานเรียนรู้ :

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ ฐานเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง : เศรษฐกิจพอเพียง คือปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงชี้แนวทางการดำเนินชีวิตให้แก่ปวงชนชาวไทย โดยความพอเพียง ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ภายใต้เงื่อนไขมีความรู้ และคุณธรรม

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การจัดการดินและปุ๋ย : มีการเก็บตัวอย่างดินเพื่อตรวจวิเคราะห์ดิน เพื่อลดต้นทุนการผลิตด้วยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การจัดการศัตรูพืชที่เหมาะสม : การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) คือการเลือกวิธีควบคุมศัตรูพืชที่มีอยู่อย่างรอบคอบ แล้วนำมาผสมผสานกันอย่างเหมาะสมในการลดปริมาณศัตรูพืช และคงไว้ซึ่งระดับการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอย่างคุ้มค่าและลดหรือหลีกเลี่ยงอันตรายที่อาจเกิดกับมนุษย์

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า : ระบบให้น้ำที่เกษตรกรนิยมใช้มี ๒ วิธี คือ ๑.ระบบสปริงเกอร์ เหมาะสำหรับพื้นที่ที่มีน้ำในปริมาณมาก ลงทุนสูง แต่ดูแลง่ายกว่าแบบน้ำหยด ๒.ระบบน้ำหยด เหมาะกับพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำจำกัด แต่ต้องมีการดูแลท่อหรือสายยางนั้นไม่ให้มีการอุดตัน

ฐานการเรียนรู้ที่ ๕ ฐานเรียนรู้ตรวจบัญชีสหกรณ์ : การทำบัญชี คือการจัดบันทึก ข้อมูลเกี่ยวกับเงื่อนไขปัจจัยในการดำรงชีวิตของตนเอง และภายในครอบครัว ชุมชน รวมถึงประเทศ ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกจะเป็นตัวบ่งชี้ อดีต ปัจจุบัน และอนาคตของชีวิตของตนเอง สามารถนำข้อมูลอดีตมาคาดการณ์สถานการณ์ปัจจุบัน และอนาคตได้

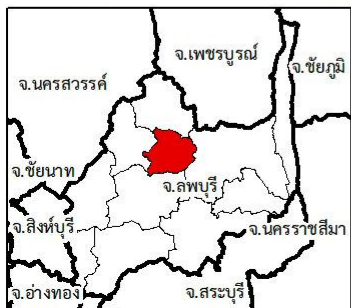
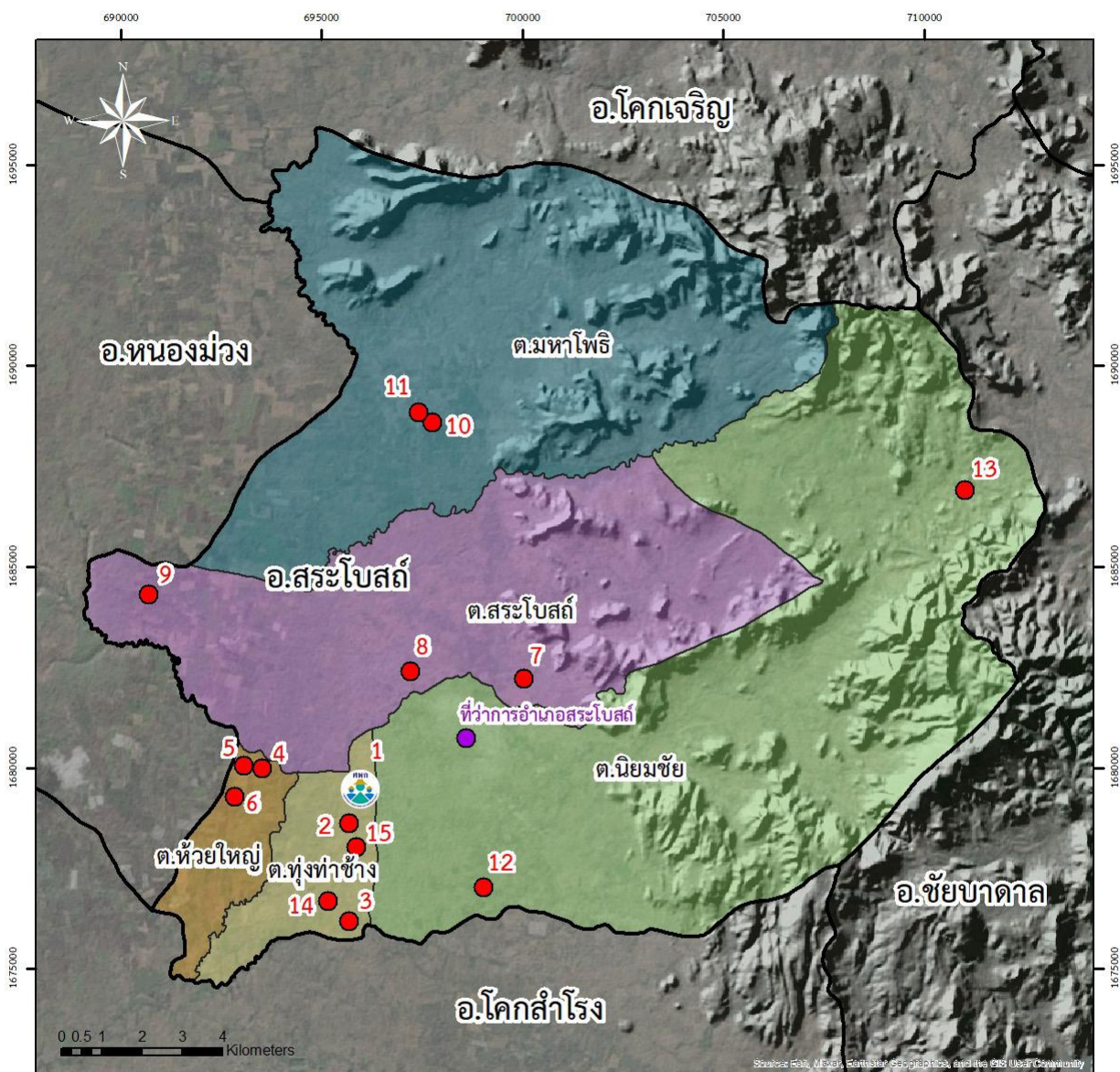
แปลงเรียนรู้ : แปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ข้าว)

เป็นแปลงเรียนรู้ที่มีการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ วิธีการจัดการแปลงในรูปแบบใหม่ๆ เข้ามาประยุกต์ใช้ในการทำนา เช่น การวิเคราะห์ดินก่อนการใส่ปุ๋ยข้าว การใช้สารชีวภัณฑ์ในการกำจัดแมลงศัตรูพืช และโรคพืช การจัดการระบบน้ำ

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. อำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
อำเภอสระโบสถ์ และศูนย์เครือข่ายพื้นที่อำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี

ลำดับ	ชื่อกลุ่ม ประชาราษฎร์	ชื่อศูนย์	ที่ตั้ง
1	นายจวน ใจดี	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ	หมู่ที่ 1 คลองท่าช้าง อ.สระโบสถ์
2	นายสมนึก บำรุง	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ	หมู่ที่ 3 คลองท่าช้าง อ.สระโบสถ์
3	นายอานันท์ ใจดี	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ	หมู่ที่ 4 คลองท่าช้าง อ.สระโบสถ์
4	นายสมชาย ใจดี	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ	หมู่ที่ 5 คลองท่าช้าง อ.สระโบสถ์
5	นายอานันท์ บำรุง	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ	หมู่ที่ 6 คลองท่าช้าง อ.สระโบสถ์
6	นายสมชาย บำรุง	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ	หมู่ที่ 7 คลองท่าช้าง อ.สระโบสถ์
7	นายสมชาย ใจดี	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ	หมู่ที่ 8 คลองท่าช้าง อ.สระโบสถ์
8	นายสมชาย ใจดี	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ	หมู่ที่ 9 คลองท่าช้าง อ.สระโบสถ์
9	นายสมชาย ใจดี	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ	หมู่ที่ 10 คลองท่าช้าง อ.สระโบสถ์
10	นายสมชาย ใจดี	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ	หมู่ที่ 11 คลองท่าช้าง อ.สระโบสถ์
11	นายสมชาย ใจดี	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ	หมู่ที่ 12 คลองท่าช้าง อ.สระโบสถ์
12	นายสมชาย ใจดี	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ	หมู่ที่ 13 คลองท่าช้าง อ.สระโบสถ์
13	นายสมชาย ใจดี	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ	หมู่ที่ 14 คลองท่าช้าง อ.สระโบสถ์
14	นายสมชาย ใจดี	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ	หมู่ที่ 15 คลองท่าช้าง อ.สระโบสถ์
15	นายสมชาย ใจดี	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ	หมู่ที่ 16 คลองท่าช้าง อ.สระโบสถ์

คำอธิบายสัญลักษณ์

 ศพก.อำเภอสระโบสถ์

 ศพก.เครือข่าย

 ขอบเขตอำเภอ

กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บัญชีศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอ สระโบสถ์ จังหวัด ลพบุรี

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภทศูนย์	ที่ตั้ง		เกษตรกรเจ้าของศูนย์เครือข่าย	
			หมู่ที่	ตำบล	ชื่อ - สกุล	เบอร์โทรศัพท์
๑	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก ตำบลมหาโพธิ์	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชผัก	๒	มหาโพธิ์	เผย กลั่นเชื้อ	๐๖๑๕๒๓๕๒๑๒
๒	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว ตำบลมหาโพธิ์	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ศูนย์ข้าว ชุมชน	๑	มหาโพธิ์	สมชาย พรหมสมบัติ	๐๘๙๘๙๙๗๑๓๑
๓	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว ตำบลสระโบสถ์ (สาขา ๑)	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ศูนย์ข้าว ชุมชน	๓	สระโบสถ์	ประกิจ สร้อยมัน	๐๘๗๑๑๓๗๔๕๘๗
๔	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว ตำบลสระโบสถ์ (สาขา ๒)	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ศูนย์ข้าว ชุมชน	๑	สระโบสถ์	พิเชษฐ์ มังกรทอง	๐๘๔๓๔๑๖๔๖๗
๕	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว ตำบลนิคมชัย	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าว ชุมชน	๙	นิคมชัย	นายยุทธ เสนา	๐๘๖๐๘๔๔๖๑๐
๖	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชผัก ตำบลห้วยใหญ่	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๖	ห้วยใหญ่	นายเสกสรร บุตรดี	๐๖๕๕๖๓๐๙๕๕
๗	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียงตำบล ห้วยใหญ่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๖	ห้วยใหญ่	นายอำนาจ นามหา	๐๘๖๑๓๐๗๑๕๐
๘	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง บ้านหนองผักบุ้ง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๔	ทุ่งท่าช้าง	นายอำนาจ สังวาลย์	๐๘๗๐๕๐๒๑๓๑
๙	ศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชนตำบล ทุ่งท่าช้าง	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๑	ทุ่งท่าช้าง	นายจุน อินทร์วิสัย	๐๘๔๔๗๘๘๙๐๒
๑๐	ศูนย์จัดการดินปุ๋ย ชุมชนตำบล ทุ่งท่าช้าง	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๑	ทุ่งท่าช้าง	นายจุน อินทร์วิสัย	๐๘๔๔๗๘๘๙๐๒
๑๑	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง บ้านทุ่งท่าช้าง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๓	ทุ่งท่าช้าง	นายสมนึก ปานรูป	๐๘๔๔๖๗๖๗๘๘
๑๒	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล ตำบลนิคมชัย	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๓	นิคมชัย	นางขวัญดาว โปะ สุวรรณ	๐๖๑๓๘๙๖๖๗๙
๑๓	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่ ตำบลสระโบสถ์	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๑๑	สระโบสถ์	นายมนตรี เชียงทอง	๐๘๐๖๖๒๖๒๒๙
๑๔	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่ ตำบลห้วยใหญ่	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๗	ห้วยใหญ่	นายเสถียร พาหา	๐๘๗๔๑๐๒๘๘
๑๕	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ผสมผสานตำบล ทุ่งท่าช้าง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	๔	ทุ่งท่าช้าง	นายสนั่น คล้ายพงษ์	๐๘๙๐๕๑๕๑๗๘
๑๖	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว ตำบลทุ่งท่าช้าง	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าว ชุมชน	๓	ทุ่งท่าช้าง	นายคำเหมย งามเลิศ	๐๙๐๙๙๐๐๔๑๖

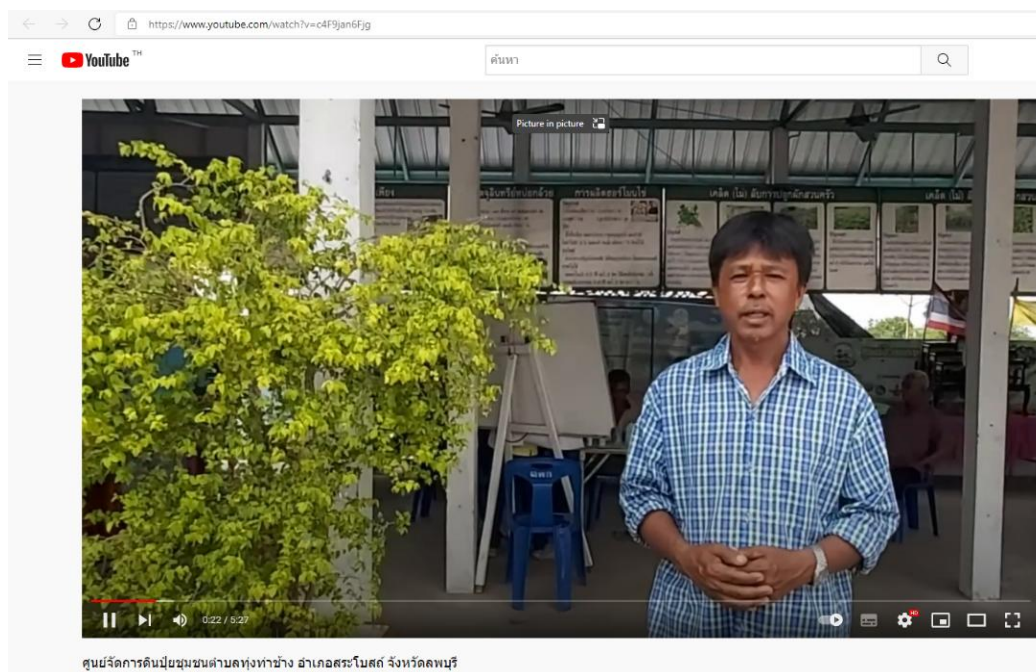
ภาพกิจกรรมต่างๆใน ศพก.

รางวัลที่ประธาน ศพก.ได้รับ

- รางวัลชมเชย การประกวดศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรดีเด่น ระดับเขต ประจำปี ๒๕๖๖
- รางวัลชนะเลิศ อันดับที่ ๒ การประกวดศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนดีเด่น ระดับเขต ประจำปี ๒๕๖๖
- รางวัลชนะเลิศ การประกวดศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรดีเด่น ระดับจังหวัด ประจำปี ๒๕๖๖
- รางวัลชนะเลิศ การประกวดศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนดีเด่น ระดับจังหวัด ประจำปี ๒๕๖๖
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับที่ ๑ การประกวดแปลงใหญ่ดีเด่น ระดับจังหวัด ประจำปี ๒๕๖๖
- รางวัลชมเชย การประกวดศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรดีเด่น ระดับเขต ประจำปี ๒๕๖๕
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับที่ ๑ การประกวดแปลงใหญ่ดีเด่น ระดับจังหวัด ประจำปี ๒๕๖๓
- รางวัลชนะเลิศ อันดับที่ ๑ การประกวดศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนดีเด่น ระดับจังหวัด ประจำปี ๒๕๖๓
- รางวัลชนะเลิศ อันดับที่ ๒ การประกวดศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนดีเด่น ระดับจังหวัด ประจำปี ๒๕๖๓

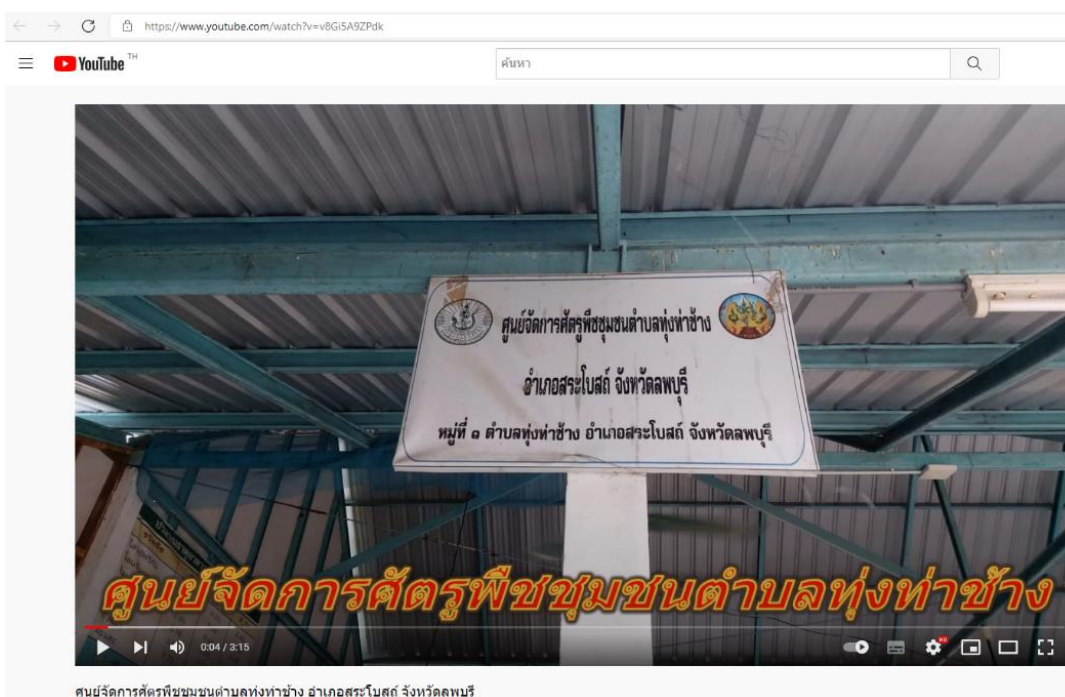

วิดิทัศน์แนะนำศูนย์เครือข่าย ศพก. ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) ตำบลทุ่งท่าช้าง อำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี

URL : <https://www.youtube.com/watch?v=c4F5jan6Fjg>

วิดิทัศน์แนะนำศูนย์เครือข่าย ศพก. ศูนย์จัดการศัตรูพืช (ศจช) ตำบลทุ่งท่าช้าง อำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี

URL : <https://www.youtube.com/watch?v=v8Gi5A9ZPdk>

วิดิทัศน์สรุปผลการจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ ประจำปี ๒๕๖๕ ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี ณ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

URL : <https://www.youtube.com/watch?v=CddmcL๐๗NPk>

วิดิทัศน์การใช้เทคโนโลยีเพื่อลดต้นทุนการผลิต และการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ ออกอากาศทางช่อง ๓๔ “รายการเกษตรกรรม” ณ วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๖

URL : <https://www.youtube.com/watch?v=UzcAF๔biCSY>

วิดีทัศน์การใช้เทคโนโลยีเพื่อลดต้นทุนการผลิต และการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ ออกอากาศ
 ทางช่อง ททบ๕ “รายการคนไทยหัวใจเกษตร” ณ วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๖
 URL <https://www.youtube.com/watch?v=isCmfX๓FlfY>

จัดประชุมและอบรมเกษตรกร

